

From: Jørn Ole Knudsen
Sent: 3 Jul 2014 07:25:20 +0000
To: Jan Pedersen
Subject: VS: Restaureringsforslag i huring Orten Dambrug, Karlsgårde dambrug og Linding mulle

Fra: Jimmy Langelund Jensen (NaturErhvervstyrelsen) [mailto:jlj@naturerhverv.dk]
Sendt: 3. juli 2014 09:18
Til: Jørn Ole Knudsen
Emne: Restaureringsforslag i høring Orten Dambrug, Karlsgårde dambrug og Linding mølle

Hej Jørgen

Jeg har set lidt på jeres fremsendte projekt og har vendt det med DTU i Silkeborg og vi er kommet frem til følgende:

Orten Dambrug:

Naturerhvervstyrelsen har fået forelagt et projekt omkring fjernelse af stemmeværket ved Orten Dambrug i Marie/Grydvadmølle/Orten Bæk. Stemmeværket udgør en impassabel spærring i vandløbet. Samtidig med fjernelsen af spærringen ønskes etableret et antal gydebanker i vandløbet til forbedring af muligheden for at genskabe en selvproducerende ørredbestand.

I forbindelse med projektet indgår der udlægning af gydegrus og større sten i forholdet 35 m³ gydegrus og 80 m³ singels, man bør overveje at øge arealet af egnet gydeområde og det kan praktiseres med at reducere mængden af større sten (80 m³ singels) og erstatte singels med gydegrus, hvilket er relevant når faldet er 5-7 ‰. En højere andel af gydegrus vil i medfører mere naturlige forhold for området og det vil samtidig skabe et større areal som er egnet til gydning. Undersøgelser af ørredbestanden i Mariebæk har vist at netop mangel på egnede gydeområder er en væsentlig årsag til at den naturlige ørredbestand er meget lille.

Karlsgårde Dambrug:

Naturerhvervstyrelsen har fået forelagt et projekt omkring etablering af stryg ved Karlsgårde Dambrug i Skonager Lilleå.

Stemmeværket ved Karlsgårde Dambrug i Skonager Lilleå udgør en impassabel spærring i vandløbet og i forbindelse med en fjernelse af spærringen vil der blive etableret en gydebanke på 20 m til forbedring af muligheden for at genskabe en selvproducerende ørredbestand. Ved fjernelse af denne spærring gives der adgang til ca. 18 km vandløb. Det primære formål med etablering af stryget er at skabe passage forbi stemmeværket.

I forbindelse med fjernelse af opstemninger vil en genskabelse af de oprindelige faldforhold generelt være til gavn for fiskene, men ved Karlsgårde Dambrug har man fravalgt dette tiltag grundet andre hensyn.

Naturerhvervstyrelsen er helt opmærksom på, at de nuværende værdier for opløst jern er ugunstige i forhold til at skabe selvreproducerende bestande af laksefisk man bør dog alligevel overveje at erstatte de større sten med gydegrus og derved skabe flere gydebanker i projektområdet. Således at man allerede har skabt mulighed for gydning såfremt der i fremtiden sker væsentlige reducere af okkerudvaskningen på den opstrøms liggende stækning.

Der er ikke umiddelbart angivet værdier for faldet på det nye stryg, idet faldet blot er givet med værdien X. En nuværende faldhøjde på 2 m ved opstemningen og en genslyngning på dambrugsarealet vil sandsynligvis give et gennemsnitsfald på mellem ca 8-10 %, hvis projektområdet går fra station 649 til station 448 - altså 201 meterlangt stryg.

Naturerhvervstyrelsen gør opmærksom på, at en reducere af faldet vil give mere naturlignende forhold og øge graden af okkerudfældning. Baggrunden for at man ikke vælger at sænke vandspejlet under flodemålet er, at det vil betyde en tilstandsændring i den § 3 beskyttede eng, det fremgår ikke hvilken § 3 beskyttet natur, der ikke tåler nogen form for vandstandsændring og om der eventuelt kunne ansøges om dispensation på samme vilkår som Varde Kommune allerede ansøger for den §3 udpegede bagkanal på dambrugsområdet.

I projektbeskrivelsen fremgår det, at stemmeværket bliver bevaret og at der ved vandføringer over medianmaksimum vil ske af aflastning af vandføringen over stemmeværket. Da fisk også vandrer ved høje vandføringshændelser er det uhensigtsmæssig, at de ny etablerede stryg ikke kan tage den til enhver tid gældende vandføring.

Såfremt der absolut skal ske aflastning af vandføringen over stemmeværket så bør det prioriteres, at fisketrappen er vandførende og fuldt fungerende i sådanne situationer.

Linding Møllesø :

Naturerhvervstyrelsen har fået forelagt et projekt omkring fjernelse af stemmeværk ved Linding Møllesø i Stokbæk.

Af projektbeskrivelsen fremgår det, at udløbet fra søen kommer til at ligge i modsat ende af indløbet, vandrende fisk skal således fortsat trække igennem hele søen. At vælge en løsning hvor både op- og nedstrøms vandrende fisk skal passere en kunstig opstemmet sø betyder tab af fisk i forhold til, at de kan vandre frit op- og nedstrøms søen. Undersøgelser har dokumenteret tab af både ørred- og laksesmolt i søer.

Søens størrelse har betydning for tabet og såfremt den kunstige sø skal bevares bør man overveje sænkning af vandspejlskoten, idet det både vil reducere tabet af fisk, give mindre og mere naturlig fald på det nye stryg og skabe mulighed for flere gydeområder i stryget.

I projektet er følgende fremhævet *"Et vigtigt forhold ved etableringen af et stryg, er at der skal være tilstrækkelig sikkerhed for, at stryget kan sikre, at søens vandspejl ikke stiger så meget, at vandet løber over Thorstrupvej i ind i ejendommen Thorstrupvej 128"*. På den baggrund kunne en sænkning af vandspejlskoten i søen også være gavnlig.

I projektbeskrivelsen står der *"Udlægningen skal forhindre gydmodne fisk i at forsøge at gå op til det gamle stemmeværk i forbindelse med store afstrømninger. Der vil dog altid komme mest vand fra det nye stryg, så lokkestrømmen vil være kraftigst her"*. I forhold til at sikre, at gydefisk kan finde omløbsstryget så er det vigtigt, at det nye stryg kan klare hele vandføringen året rundt enhver form for deling af vandet vil give mulighed for at fiskene vandre op i blindgyder og denne situation bør undgås i sådanne projekter.

Der anlægges 4-5 gydebanker på 24 m med 5 ? fald, DTU Aqua kan anbefale, at man anvender gydegrus med følgende sammensætning 75 % sten på 16-32 mm (nøddesten) og 25 % sten på 33-64 mm (singels + håndsten) og at man øger arealet af gydebanker.

Med venlig hilsen

Jimmy Langelund Jensen (NaturErhvervstyrelsen)

Fiskerikontrollør | Regional Kontrol | Fiskeriinspektorat Øst - Fredericia
72185666/05666 | jlj@naturerhverv.dk

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

NaturErhvervstyrelsen | Nyropsgade 30, 1780 København V | Tlf. +45 33 95 80 00 | mail@naturerhverv.dk | www.naturerhverv.dk

Fra: Jørn Ole Knudsen [<mailto:jook@varde.dk>]

Sendt: 24. juni 2014 14:38

Til: Naturstyrelsen Kbh. (NST@nst.dk); Naturstyrelsen Gram (vad@nst.dk); Blåvandshuk Naturstyrelsen (BLH@nst.dk); Danmarks Naturfredningsforening (dn@dn.dk); Danmarks Sportsfiskerforbund (post@sportsfiskerforbundet.dk); cvkprivat@gmail.com; mail@dkfisk.dk; nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk; Friluftsrådet (sydvestjylland@friluftsradet.dk); Dansk Fritidsfiskerforbund (teamstr@gmail.com); Roskilde

Emne: Restaureringsforslag i høring

Varde Kommune har fremlagt vedhæftede 3 forslag til restaureringsprojekter i 8 ugers offentlig høring fra den 25. juni- 20. august 2014.

I henhold til § 25, stk. 2. i bekendtgørelse om vandløbsregulering og -restaurering m.v. sendes forslagene herved til berørte myndigheder og klageberettigede organisationer til udtalelse. Eventuelle indsigelser eller

ændringsforslag skal være Varde Kommune i hænde senest den 20. august 2014 og skal sendes skriftligt på e-mailadressen vardekommune@varde.dk .

Med venlig hilsen

Jørn Knudsen
Byggetekniker

Team Miljø
Varde Kommune
Tlf. direkte: 7994 7421
e-mail: jook@varde.dk